



Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

S.D.N.D. Pij Papæ V. noua constitutio, de confidentijs beneficialibus, earumq[ue] casibus, præsumptionibus, & probationibus, cum relaxatione cognitionis causarum, præterquam pendentium. Itemque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

ite tempus reperiuntur concessi, horum dumtaxat dimidia pars ipsi
 sacristia, vel fabrica, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram verò be-
 neficiati prædicti integrè percipiant. Non obstantibus constitutioni-
 bus, & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscumque, aut si ali-
 quibus communiter, vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quòd
 interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apo-
 stolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de
 indulto huiusmodi mentionem, Decreto prædictæ Synodi, ac etiam
 constitutionis felicis recordationis Ioannis Papæ XXI. quæ incipit,
 Salscepti, & alijs iuribus hac de re disponentibus nihilominus aliàs in
 suo robore duraturis. Cæterum per prædicta non intendimus illis
 præiudicare capitulis, collegijs, mensis, aut personis, fructus, & distri-
 butiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem, siue
 possessionis apprehensionem prouenientes ex statuto, consuetudine,
 vel priuilegio huiusmodi percipientibus, vel retinentibus, quominus
 ipsi illos interim, vt antea, exigere valeant, & habere. Postremo volu-
 mus, vt præsentium exempla etiam impressa, Notarij publici manu &
 Prælati Ecclesiastici, eiusuè curiæ sigillo ob signata eandem illam pror-
 sus fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam face-
 rent ipsamet præsentibus si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo: om-
 nino hominum liceat hanc paginam nostræ reuocationis, abolitionis,
 præcepti, interdicti, decreti statuti, intentionis, & voluntatis infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
 sumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pau-
 li Apostolorum eius, se nouerit incursum. Dat. Romæ apud San-
 ctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingente-
 simo septuagesimo, pridie Kal. Iunij. Pontificatus nostri anno quinto.

S. D. N. D. Pij Papæ V. noua constitutio, de confiden-
 tijs beneficialibus, earumq; casibus, præsumptionibus,
 & probationibus, cum relaxatione cognitionis cau-
 sarum, præterquam pendentium. Itemque
 futurarum, de collatoribus Episcopis, &
 superioribus, beneficijsque Con-
 sistorialibus.

PIVS Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Intolerabilis multorum perversitas, qui sacrosanctas constitutiones
 nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, sæpe illarum authores in
 necessitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinaciam animi ab

improbis conatibus grauiore sanctione propofita reprimantur. Bene-
quidem & prouidenter fel. recor. Pius Papa III. Predeceffor nofter
ad tollendam fiduciarię mancipationis beneficiorum Ecclefiasticorum
corruptelam, ftatuit & decreuit, ut ipfo iure uacaret Ecclefię, Mona-
fteria, cęteraque beneficia Ecclefiastica in confidentiam à quibufcum-
que, etiã S. R. E. Cardinalibus cuiufuis perfonę contemplatione uel
intuitu recepta, liberam illorum difpofitionem fibi & Apoftolicę Sedi
referuando, nec ualere ipforum collationes, feu concefiones, nec fru-
ctuum, nec penfionum referuationes, nec facultates illas transferendi,
nec regrediendi feu accedendi, & ingrediendi, ad Ecclefias, Monafte-
ria, & Beneficia fupradicta, illaque recipientes, fructus, penfiones, &
alias res eorundem indebitę perciperent, prohibens quibufcumq; etiã
fub cenfuris Ecclefiasticis, ne quid huiufmodi amplius auderent. Ac
etiã decreuit omnes & quafcumque prouifiones, præfectiones, colla-
tiones, commendas, & alias difpofitiones de Ecclefijs, Monafterijs, &
Beneficijs, necnon referuationes fructuum, penfionũ, rerum, & iurũ,
ac etiã transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, alias quo-
facultates, fiue per fe, fiue futuros Romanos Pontifices, etiã Motu pro-
prio, ac confiftorialiter, fiue etiã per Ordinarios Collatores, etiã
ad patronorum præfentationem, cum interuentu confidentię huiufmo-
di, fiue expreffę, fiue occultę, ac de iure præfumpto, & alijs contra præ-
dicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam fuffragari:
fed Ecclefias, Monafteria, & Beneficia huiufmodi ipfo iure vacare,
ac prædictę difpofitioni referuata eſſe, ficque per quofcumque etiã
per præfumptiones & coniecturas legitimas, & alias eorũ arbitrio pro-
cedendo (cum alioqui confidentias huiufmodi in lucem erui, & pro-
bari non poſſe conſtaret) iudicari, & diffiniri debere. Necnon irri-
tum & inane quicquid fecus contingeret attentari, quemadmodũ con-
fectis fuper his literis fuis plenius continetur. Verumtamen propter im-
probas multorum cupiditates, prædicta, quę ad purgandam hac perniti-
cie Ecclefiã, & animarum falutem ab ipfo prædeceffore edita funt, in
multis deprehendimus uiam aperuiſſe grauius delinquendi: ſiquidẽ
cum frequentibus pluriũ querelis pridem concitati, quod iudices in
caufis huiufmodi confidentiarum expediendis remiffiores eſſent, om-
nes & ſingulas cauſas ipſas ubicumque, & inter quofcumque motas ad
nos aduocauiffemus, ac omnimodam huiufmodi cauſarum præfentũ,
& futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem
nobis & ſucceſſoribus noſtris referuauiffemus & ſuper quibusdam co-
ram nobis proceſſum fuiſſet, uarijs inde nec leuib; coniecturis intel-
leximus uitium quidem confidentię occultę irrepiſſe, ſed in pluri-
que, cauſis præfumptiones, & coniecturas, quę ad illud probandum
dedu-

deducuntur, minimè sufficere, eiusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentias exercent, ubi cognouerunt obstructam ueritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas, contempta constitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria, & Beneficia sic recepta ut prius retinere; alios fructus, pensiones, & alias res percipere: alios eorum exemplo ad similia & grauiora fidentius commoueri: Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt; alij ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, ut ad bellum proficiscantur, ut inimicos occidant: alij ut alieno nomine lites agant, aut defendant: alij propter crimina incapaces: quidam ut purgato delicto, uel absolute consequuta illa repectant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, sepe laicis & inhabilibus: plerique vel senes, vel infirmi, ut beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciantur & renunciant in alios, qui uel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam nunc infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reservatione fructuum & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab his qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes: alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mactipare refugientes, aut merè laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant, ut de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique Ordinarij, & alij Collatores, ac etiam patrom laici curant deponenda beneficia, ut fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijs uel faciant ministrari. Alia item per multa eiusmodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impiè uiolatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus dirumpitur, & imminens patrat exitium animarum. Quare nos uolentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, ut si quis quacumque auctoritate Ecclesiam, uel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque, ex resignatione, uel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu uel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, ut illa ne illud etiam in euentum regressus, uel accessus, eidem dimittenti, uel alteri postea conferatur, aut illius fructus, uel eorum pars alij uel alijs concedantur, uel pensiones soluantur ex eisdem hæc confidentia censeatur. Itidem si Ordinarius, uel alius Collator contulerit antehac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo uacans, ea conditione tacita, uel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue, ut de eo prouisus, fructus illius, uel partem

tem

rem ad utilitatem, uel libitum conferentis uel credentis, aut alterius relinquat & remittat, seu pensionem illi, uel illis, quem uel quos idem collator aut cedens, uel alius per se uel alium scripto, aut uerbo iusserit seu significauerit, persoluat, & pariter si à patrono etiam laico, uel alteri presentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc si Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à solutione iurium ipsius Cameræ, uel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, uel cessionem alicuius extranei, de Ecclesia, Monasterio, uel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica uel alia auctoritate factam & admissam, illam uel illud, etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem, uel cedentem, modo dicto spatio interiecto, ueluti duorum aut trium mensium retrocellerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, uel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatam, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam uel illud, ipsi Clerico, uel Cardinali, aut alij exempto sit, fuerit uel concessus: Postremò si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit, quacumque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, uel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, uel post commissum delictum, aut contractum irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusque huiusmodi literis prædictis comprehendantur ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum. Ad probandum uerò plenè confidentiarum abusum, inter aliàs etiam hæc præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ. Videlicet, Si quis post cessam ab se Ecclesiam, uel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa, uel illo, seu rebus illius, per se, uel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor, uel eius propinquus, ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem. Si recipiens beneficium contulerit dimittendum, uel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, uel locandum fructus beneficij dimissi, & illi uel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit; Si uel sola procuratoris depositione, uel libris rationalibus mensurarum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, uel alium, seu alios, intercesserit, uel aliàs in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis

simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad vo-
 luntatem intercessoris fuerit dispositum quodcumque. Testes au-
 tem de quaque re singulares singulas probare maleant presumptiones,
 & coniecturas pluralque huiusmodi presumptiones, coniecturę plenā
 probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, & cæteri om-
 nes qui ad perhibendum, in casibus Simonia testimonium recipi pos-
 sunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed ne quisquam etiam vana
 fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij in crimine perseveret,
 vtque hoc malum grauioris censurę stimulo vsquequaque prohibea-
 tur, omnes & singulos qui hucusque Ecclesias, Monasteria, beneficia
 fructus, pensiones, aliasue res, intercedente hoc confidentiæ vitio re-
 ceperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes celeri di-
 missione sibi prospexerint, & qui quid tale admiserint in futurum, etiā
 omnibus & singulis alijs Ecclesijs Monasterijs, dignitatibus, admi-
 nistrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ pariter sub dicta re-
 seruatione comprehendi volumus, necnon fructibus pensionibus, &
 alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curia, & alijs officijs tem-
 poralibus, præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles de-
 cernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innoda-
 mus, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam à Ro-
 mano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim
 aduocatione causarum huiusmodi, & reseruatione cognitionis illarū,
 rerumque omnium inde emergentium, nobis, & prædictis successoribus
 vt prædictum est, facta (causis illis dumtaxat exceptis, quæ iam co-
 ram nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs, quas ratione Ecclesiarum,
 & Monasteriorum, quorū dispositio in Consistorio fieri consuevit, aut
 debet, itemque contra ordinarios Collatores, Episcopos, & alios supe-
 riores prælatos, etiam Cardinales, haberi contigerit, vt iam alijs nostris
 literis statutum est, audiendis, decidendis, & terminandis) harum se-
 rie prorsus relaxata, decernimus ita deinceps quoscumque Iudices Or-
 dinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores,
 ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sublata eis, & illarum qui-
 cumque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctori-
 tate, ubique iudicare, interpretari, & diffinire debere, necnon irritum
 & inane quicquid secus in prædictis per quoscumque quauis auctori-
 tate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca omnibus
 locorum Ordinarijs districtius iniungimus, vt in suis quisque Eccle-
 sijs, Ciuitatibus, Diocesisibus, & Locis etiam exemptis, ad prædicta stu-
 diosè attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuerè
 animaduertant, si Diuinæ Maiestatis iudicium, dictæque Sedis censu-
 ram voluerint euitare. In cæteris verò causis, negotijs nobis, & prædi-
 ctis

his successoribus exceptis, eisdem locorū Ordinarios presentium auctoritate delegamus vt gratia & fauore postpositis, pro le quisque, cum venerit vsus, contra predictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suoque inquisitiones omnes sigillo obliuatas ad predictam Sedem quam primū transferant, vt nos & predicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus. Nos enim singulis ordinarijs ipsis, predictos omnes & quoscumque alios, etiam exemptos, etiam per edictum publicum, confinio prius summarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisque, ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsq; personis quibuscumque, nē predictorū exequutionem quoquomodo impediant, val aliās in illis sese interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque alios contradictores, & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij secularis, quandocumque opus erit, inuocandi, ceteraque in predictis omnibus & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenā, & liberam tenore presentium concedimus facultatem: Non obstantibus scilicet recordat Bonifacij Papæ VIII. predecessoris nostri vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsque Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, quodque Episcopis, Collatoribus, & Prelatis predictis, etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs communiter vel diuisim à predicta sit Sede indultum, uel in posterum indulgeri contingat, quod interdicti, suspendi, uel excommunicati, aut contra indulta huiusmodi ad iudiciū trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, & ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis, generalibus, uel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per que presentibus non expressa, aut in totum non inserta effectus presentium, aut attributę predictis Ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitiū, uel exequutio impediri ualeat, quomodocumque uel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrarijs quibuscumque literis predecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem vt presentium exempla etiam impressa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuscumque Curie Ecclesiasticę eiusque Prelati sigillo obliuata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra ubique locorum faciant, quam ipse presentes facerent, si essent exhibitę uel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę priuationis, statuti, decreti, innodationis, iniunctionis, delegationis, concessionis, & uoluntatis, infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate

presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romę apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo nono, Kal. Junij, Pontificatus nostri, Anno Quarto.

Cę. Glorierius.

S. D. N. Pij Papę V. Statutum, de fructibus, quos amittunt, qui horas Canonicas non recitant.

PIVS Episcopus, seruus seruorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.



X proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, ut quicumque habens beneficiū Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses quam illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: sed eos, tāquam iniuste perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum elemosynas erogate teneatur. Veruntamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratę predictę ratio sit habenda: Nos huic rei euidentius, atque expressius prouidere volentes, statuimus, ut qui horas omnes Canonicas uno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui verò matutinum tantum, dimidiam: qui cęteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partē fructuum eiusdē diei amittat: tamen si aliquis Choro adiectus, non recitans, omnibus horis Canonicis cū alijs presens adsit, fructusque, & distributiones fortē aliter assignatas, sola presentia iuxta statuta consuetudinē, fundationem, vel aliās sibi lucrificasse pretendat. Is etiā preter fructuum, & distributionum amissionē: Item ille qui primis sex mensibus officium non dixerit, nisi legitimum impedimentū ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat admisisse. Declarātes preestimonias, preestimoniales portiones, & qualiacunque alia beneficia, etiam nullum omnino seruitiū habentia, obtinentes, cū predictis pariter contineri. At quicumque pensionē fructus, aut alias res Ecclesiasticas ut Clericus percipit, eū modo predicto ad dicendū officium paruum B. Marię Virginis decernimus obligatū; & pensionū, fructuum, rerumq; ipsarū amissioni obnoxium.